

Радмила Зорић

РАЗИГРАНА СЛОВА

Радмила Зорић

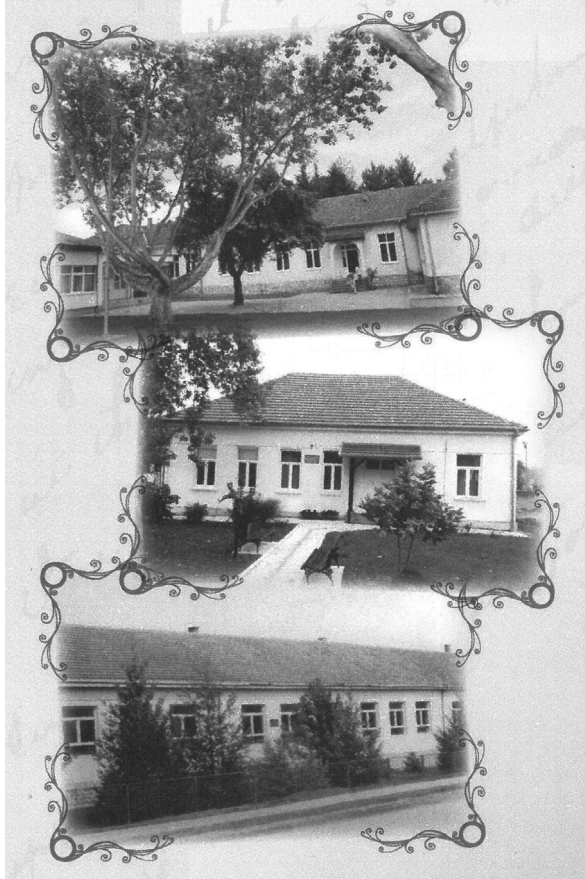
РАЗУГРАНА СЛОВА

2016.

Основна школа
„Моша Пијаде“
Мало Црњиће

1885 - 2015.

Посвета

Књигу посвећујем Основној школи „Моша Пијаде” у Малом Црнићу и свима онима који су били, или су сада део ње.

У њој сам као ученик зидала темеље своје знању и утабала стазе своје звању; стекла добре другове и праве пријатеље. Ту сам била ђак и наставник.

Мој скромни израз захвалности Школи, која је са више аспеката обележила мој живот, је ова књига и химна, мој специјални дар за њен 130. рођендан.

Химна је настала на предлог директорке Школе, Тамаре Станимировић, којој се посебно захваљујем на указаном ми поверењу да текстописац будем ја као и начелнику Министарства просвете из Пожаревца, Велиши Јоксимовићу, за сугестије и подршку.

Кр-јем де-бе-тва-е-стог ве-ка го-ди-не о-сам-е-сет пе-
те ни-ка-д је шко-ла о-ва за пре-те ста-ре и за
ле-ке за пре-те ста-ре и за ле-ке.
шко-ла Мо-ша Пи-ја-де по-нос је на-ше-га кра-
ја у ср-цу ст-и-ке рав-ни-це пу-не
сун-че-вог сја-ја пу-не сун-че-вог
сја-ја не-ка-се уи-мна те-би по-је и то-ме
ми-с-ли-ма кр-ста Тро-јце не-ка-се
уи-мна те-би по-је не-ка-се
це-ме ста-зе све-та-е ста-зе тво-је!

Теби, школо, химну појем!

Крајем деветнаестог века,
године осамдесет и пете,
никла је школа ова
за претке старе и далеке.

Ми смо потомци вредних
ратара спитшког краја,
где знање ум нам крети
уметност душу напаја.

Школа „Моша Пијаде”
понос је спитшког краја,
у срцу спитшке равнице
пуне сунчевог сјаја.

Рефрен:
Нека се химна теби поје
и топле мисли из срца роје
нека се химна теби поје
нека се светле, светле,
стазе твоје.

Међу борове скрипа,
где се друштво капи,
смеши се наша школа
кад прва љубав се јави.

Школо наша драга,
ризице препуна знања,
водиш нас стазом успеха
награда и признања.

Рефрен:
Свакоме ђаку најлепша је
и најдража његова школа,
она нам крила даје
за лет до наших,
лет до наших снова.

Аутор текста:
Радомира Зорити

Композитор и аранжер:
Занијела Животић

МАЛО ПОЧЕТНО СЛОВО О СЛОВИМА

О словима је овде реч, па зато, на самом почетку - мало, врло кратко, почетно слово о словима.

Дечији песници, као и деца, имају душу меку и нежну као пахуљица снега, топлу попут мајчиног крила, трепераву као виолинске струне и пространу да у њу стане цео дечији свет... Тај безазлени, насмејани свет, који је прави мелем за свачију душу.

Песници имају машту на чијим крилима полете попут птица пут плаветног неба...

Уживају у сјају сунца, игри лептира и плесу звезда на месечини... Прелећу бескрајна мора и океане, равничарске и брдовите пределе, шуме и пропланке, травнате и цветне ливаде...

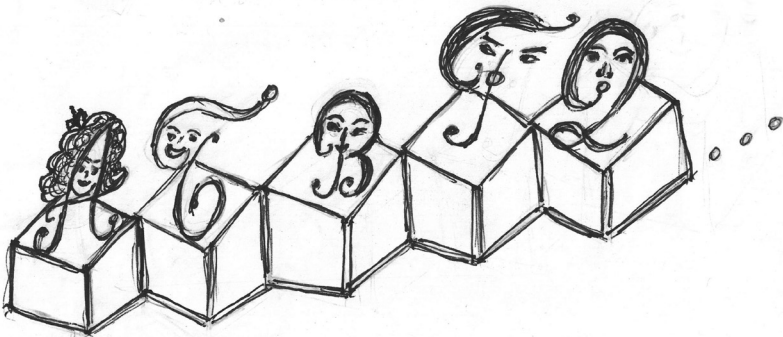
Када им се крила уморе од лета, застану да чују пој птица, шум реке, шапат лишћа и веселу дечју грају... Они нечујно уплове у дечије снове и у њихове мисли... и никад не одрасту! Ни кад постану велики и славни. Имају најизоштреније чуло за ритам дечијег срца, и у том ритму, ненадно, рађају се песме, лепршаве и лаке, па полете деци – ПРАВО У ЗАГРЉАЈ!

АЗБУКИН ГОВОР

Кад могу ђаци и одрасли људи
од слова азбуке и абецеде,
док шетају или за радним столом седе,
речи да праве, у реченици да их нижу;
испевају песму, испричају причу,
расположење читаоцу да подижу;
да напишу романи, разговоре да воде.
Зашто и азбука не би себи
дала мало песничке слободе?

Ето, словима прилике нове
да као пред изборе држе говоре,
а сваки читалац најбоље зна
коме ће свој глас да да.

а МАЛО СЕ ПОБУНИЛО

Бунило се мало **а**
против свога имењака,
у буну се са њим дигла
још групица малих ђака.

Љутило се мало **а**
што заувек оста мало,
што се не би бар некада
великим и оно звало.

Ил' да може да порасте
великоме бар до чела,
распита се брже-боље
од којих се расте јела.

Сажалише се прваци
па ужину с њим полове,
њему стомак само расте,
стидно погну главу доле.

Велико се кочопери,
дигло главу кроз два реда,
па онако са висине
бунтовника малог гледа.

То велико **А** је чудно,
нек' комплексе своје лечи
зашто место заузима
само на почетку речи.

Мало **а** се стидно гурка
да пронађе своје место:
на почетку ил' на крају,
усред речи баш је често.

Мислили се мали ђаци,
наста збрка и у глави,
зашто се и усред реда
то велико слово јави?

Пише чак на тротоару
пред улазом наше школе
ко год прође гласно чита:
„Анђела и Алекса се воле.“

Објашњење врло јасно
учитељица је дала -
да властите именице
не подносе слова мала.

На почетку такве речи
велико се слово пише,
ако неко и погреша,
гумицом ће да избрише.

БУНИЛО СЕ СЛОВО Б

Бунило се слово Б
у азбучном дугом низу,
што је оно увек друго,
а првом је месту близу.

Испред њега слово А
Стоји право к'о статива,
А оно се, ником криво,
Иза њега увек скрива.

Слово В му леђа чува,
не смета му што је треће,
заштитнички за њим
стоји
да не буде гужве веће.

Забринуто на то гледа
баш цела азбука.
Зар бунтовно слово Б
иде против Вука?!

Свако слово у азбуци
има своје место,
замене их прваци,
ал' не тако често.

Кад се слова из азбуке
у речи преселе,
места им се измешају
па се развеселе.
Веселе се слова,
радују се речи,
писање стихова
пос'о им најпречи.

ВЕСЕЛО ЈЕ СЛОВО В

Довикује слово **В**
да не воли свађе
и да свако лепу тему
за разговор нађе.

Веселе се и прваци
док с лакоћом слова сричу
јер реч волим о љубави
пише песму или причу.

Њега увек развесели
кад реч волим ђаци пишу
и кад Вера враголаста
умиљато гледа Мишу.

Задовољно слово **в**
на трећем је месту, вели,
ако је то место среће
са свима би да подели

ГУГУТАВО СЛОВО Г

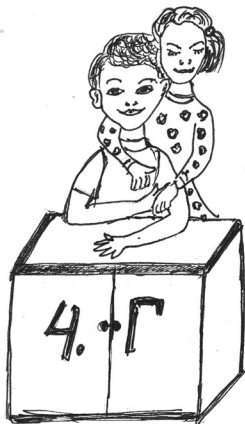
Гугутаво слово г
из четвртог реда
руке шири да загрли
свог горњег суседа.

Око врата Горану
Гага руке свија,
јер свакоме загрљај
од свег' више прија.

Грли браца своју секу
грли сека свога зеку,
и обале грле реку,
док јој крупне сузе теку.

Сунце грли Земље куглу,
велику и округлу,
кружећи по истој стази
зрацима је топло мази.

Кад одеш из завичаја,
схватиш вредност загрљаја,
више него сунца сјај
прија његов загрљај.

ДИВНО ЈЕ НЕБО ДЕЧИЈЕ

Давиду је рекло Д
у азбуци што је пето:
„ О детињству песму
певај,
јер оно је деци свето.”

Никну песма у грудима,
у разреду мук, тишина,
започе је творац њен,
прихватише сви рефрен.

Дивно је небо дечије,
плаво попут мора,
по њему бродићи плове
препуни дечијих снова.

Дивно је небо дечије,
бескрајно и широко,
по њему сунце путује
топло к’о дечије око.

Дивно је небо дечије
и када заплешу звезде,
и када сунчевим трагом
јата птица зајезде.

Зато, одрасли свете,
заштити свако дете,
сачувај небо дечије,
деца су срце планете.

ЂЕРДАН

Ђацима се обратило
са осмехом слово Ђ:
„Запамтите, првачићи,
ја сам увек после Д!“

Не смета ми шесто место,
удружени ја и ЕРДАН,
направисмо огрлицу
од шест слова – звану ЂЕРДАН.

Ђинђувице тог ђердана
ниже једна Ђурђијана
и у џепу Ђорђе носи
за украсе њеној коси.

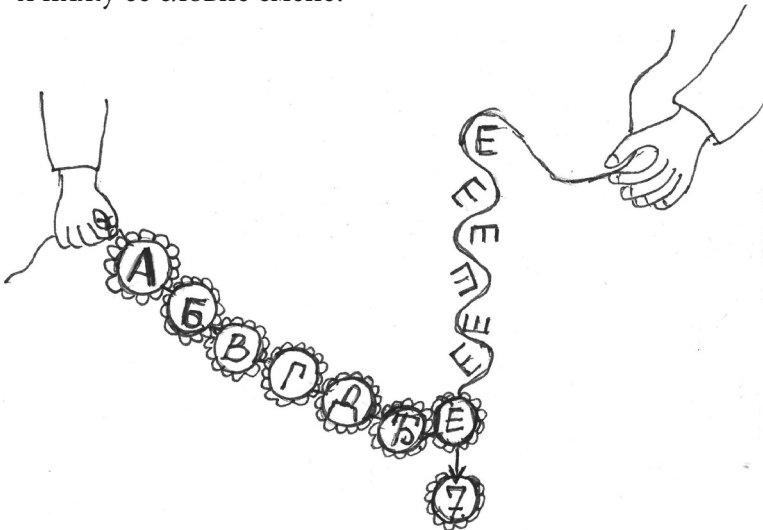

ЕХ, УЗВИКНУ СЛОВО Е

Ех, узвикну слово Е,
нека ђердан буде дужи!
Радосно се докотрља,
па им се придружи.

И сви дани у недељи,
што их седам има,
и они су нанизани
слично ђерданима.

Ево, мене иза тебе,
ето, тебе испред мене,
ено, њега иза мене
и нижу се словне смене!

ЖЕЉОТЕКА СЛОВА Ж

Пожелело слово **Ж**
да оснује жељотеку,
па да сваком испуни
бар жељу понеку.

И ЉУБАВ и НАДА,
додао је ВЛАДА,
да не буде ратова,
да нико не страда.

Пристизале бројне жеље,
њему са свих страна,
пажљиво их читало
неколико дана.

Свима нама ЖИВОТ
нека буде ДУГ!
Узвикује ВЕЉКО,
ЖЕЉКОВ добар друг.

Биле су то жеље разне,
врло битне и мање важне.
Издвојићу међу њима
оне што су битне свима.

Ако мене питаш,
додао је МИТА,
нека свако РАДИ,
да не буде ГЛАДИ!

Изјавио ЖЕЛИМИР,
да, пре свега, жели МИР!
Нек сви људи буду
ЗДРАВИ!
С том се жељом ЗДРАВКО
јави.

Ж, осмо по реду,
са жељом се јави.
ДА СЕ СВАКОМ ЖЕЉА
УБРЗО ОСТВАРИ!

Да нас све повезују
ЈЕДИНСТВО и ВЕРА!
Такву је поруку
упутио ПЕРА.

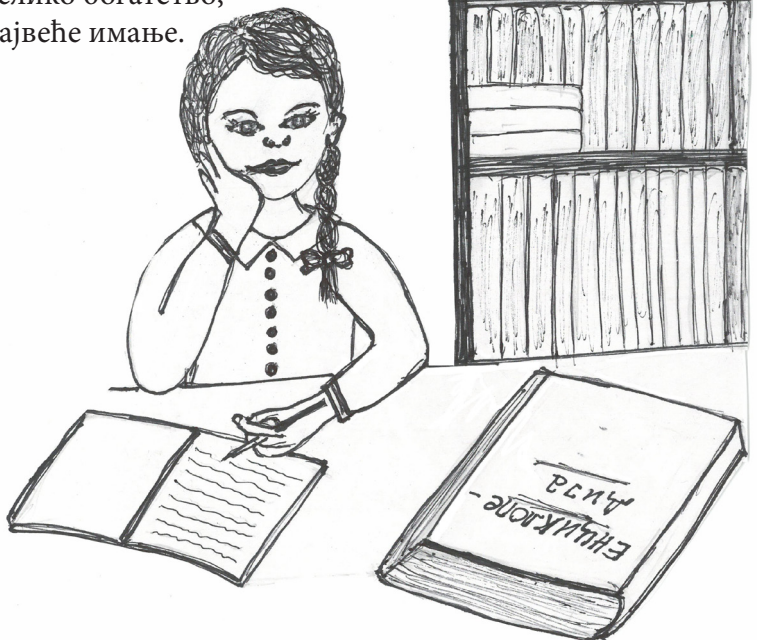
ЗАГОНЕТНО СЛОВО З

Загонетно слово З
девето се јавља.
Колико је важно знање
питање поставља.

Знај да се у књизи
крије право благо.
Зато другуј с књигом,
биће и њој драго.

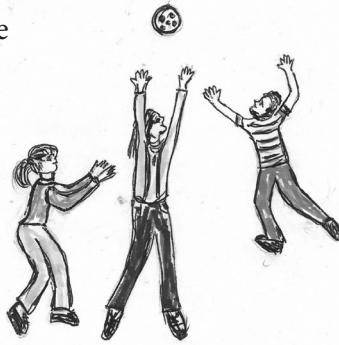
Ко редовно учи
и знање ојача,
тај кроз цели живот
сигурно корача.

Не каже се залуд
да сваком је знање
велико богатство,
највеће имање.

ИГРУ ВОЛИ СЛОВО И

Мој број десет за студенте
велика је срећа,
десетка је за њих
оцена највећа.

Бриљантно се знање
цени од давнина,
к'о људске врлине:
искреност, истина...

Ал' више од свега
деца игру воле.
Кад за лоптом трче,
ноге их не боле.

Ни кад се пентрају,
скачу или јуре,
игре никад доста –
– тад никуд не журе.

Да ли игру воле
и одрасли људи?
Можда? И у њима
детињство се буди!

„Истина је жива“,
искрена је Ива,
„моја мама са мном
у игри ужива.”

ЈАВЉА СВИМА СЛОВО Ј

Јавља свима слово Ј,
то појава није честа,
у броју једанаест
два су прва места.

За два прва места,
блиставо је знање,
зато таквом победнику
одајем признање.

Али због незнања
може бити јада,
залутало слово Ј
могло је да страда.

Главни кривац био је
један дечак Јова,
јер је заменио
место тога слова.

У речима: моји, твоји..
на правој месту стоји,
али га силом смести он
у камион и авион.

Брзо га је избацио
возач камиона,
исто је поступио
пилот авиона.
Црвеном оловком
ранили му тело,
повредили нос,
огревали чело!

Јана је замолила
све ђаке што греше
да читају Правопис
и проблеме реше.

К ЗА ТЕМУ КУЋУ БИРА

Мој лични број лак је
за памћење деци,
по години што има
дванаест месеци.

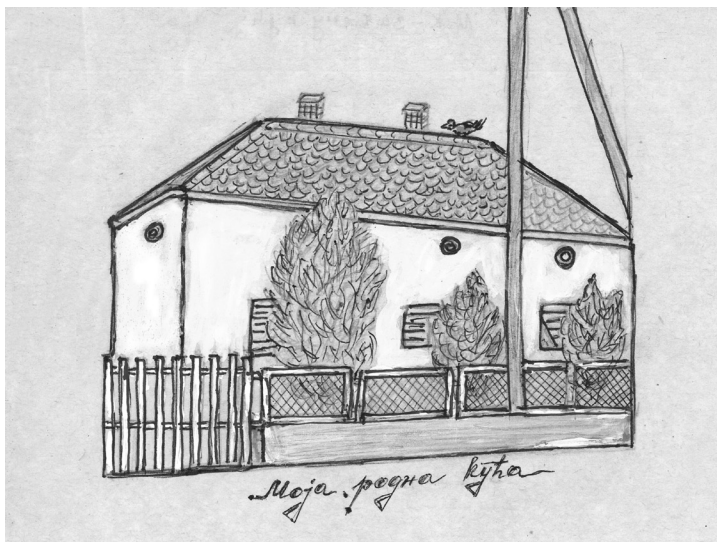
Коју песму да напишем
што словом **К** почиње?
За мене је КУЋА битна,
прече теме нема од ње.

Кућа је сигурност,
и радост и срећа,
свако се са љубављу
родне куће сећа.

Ма колико нови дом
нама био драг,
детињство нас враћа
на стари кућни праг.

Неко има велику,
неко скромну кућу,
а пуж има специфичну,
кућу путујућу.

Свака кућа највише
може да задиви,
када у њој породица
у љубави живи.

Л ЛЕПОТУ ШИРИ

Да баксузан број је тринаест,
то истина није,
под тим бројем слово Л
лепе речи крије.

С лепотом се сваке очи
свакодневно срећу:
у осмеху, на лицима,
лептиру у цвећу.

Лепо је и плаветнило
што различак точи,
па обоји Ленине
и Ланине очи.

Природне лепоте,
ни време не брише:
реке, мора, шуме, неба
с дугом после кише.

Уметничко дело,
чим уметник створи,
језиком лепоте,
оно проговори.

Лепо понашање,
к'о у приповеци,
у наслеђе дарујмо
нашој драгој деци.

СЛОВО КОЈИМ СЕ ЉУБАВ ПИШЕ

Словом Љ се ЉУБАВ пише,
љубичица и Љубица,
заљубљени и кад ћуте,
љубав им се чита с лица.

Па нека је четрнаесто,
ко би био љут,
реч љубав је лепо чути
и четрнаести пут.

А кад почне ЉУБОМОРА
да вољено биће гуши,
чак и кулу од љубави
у стању је да поруши.

Храм љубави поверењем
у сваком се срцу гради,
па плодове њене бере
свако тамо где их сади.

ЉУБИЧИЦЕ

МЛАДОСТ ИМА ЛЕПО ЛИЦЕ

Стигле смо до пола пута
азбука и ја,
с петнаесте позиције
М се представља.

После приче о љубави,
што доноси радост,
мислим да се најбоље
са њом слаже младост.

Младо лишће, млада трава,
младо сунце кад заруди,
и природа има младост
кад се из сна зимског буди.

Младост има лепо лице,
има крила, има снове,
док љубав са њом корача,
тражи нове изазове.

Младост воли пров
изласке у град,
И старост је лепа
кад си духом млад.

И НАУКУ ВОЛИ

Никола ставио наочаре
у шеснаесту клупу седа,
свеску вади, записује,
пажљиво у таблу гледа.

Кад одрасте у науци
чуда ће да ствара,
и постаће славан,
и имаће пара.

Све предмете добро зна,
најбољи је ђак у школи,
увек нешто истражује,
јер науку много воли.

Тада ће у Наталији,
због које се много труди,
што науку исту воли
праву љубав да пробуди.

Кад га машта понесе,
Нијагаром весла,
о струји га све занима.
прозвали га Тесла.

ЊУШКА И ЊУШКАЛО

По азбучном реду
учитељ прозива.
На број седамнаест,
Њ се одазива.

Њушкало је и Луња
што воли да се шуња,
па прва у школи
зна ко кога воли.

Домаћи задатак чита
на слободну тему,
речи: ЊУШКА и
ЊУШКАЛО
допале се њему.

Њушкало је и Месец
када ноћу плови,
па скивен у крошњи
љубавни пар лови.

Питате ме чему
меди служи ЊУШКА?
Да добро осети
кад је зрела крушка.

А зашто зечић
има њушку лепу?
Зато што много
једе шаргарепу.

Шта куца и маца
њушкајући траже?
Где има нешто
лепо да се смаже.

А какав задатак
Њушкало има?
Да се неопажено
пришуња свима.

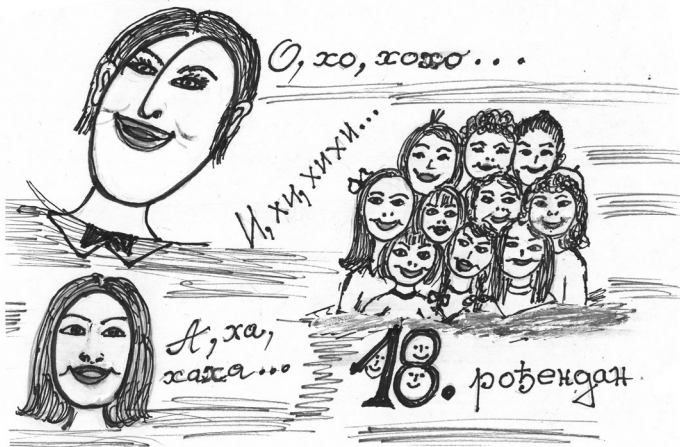

ГРОХОТОМ СЕ СМЕЈЕ О

О-хо-хо, хохо-хо,
грохотом се смеје О.
А-ха-ха, хаха-ха,
грохотом се смејем ја.
Хи-хи-хи, хихи-хи
грохотом се смеју сви.

Смех је здрав, смех нам треба
као сунцу плавет неба.
Најлепши је то дар свима
кад се даје или прима.

Ал' подругљив осмех вређа,
к'о и онај иза леђа.
О за осмех има увек разлог прави,
ОСАМНАЕСТИ рођендан сваког дана слави.

КАКО СЕ ПИШУ ПЕСМЕ ЗА ДЕЦУ?

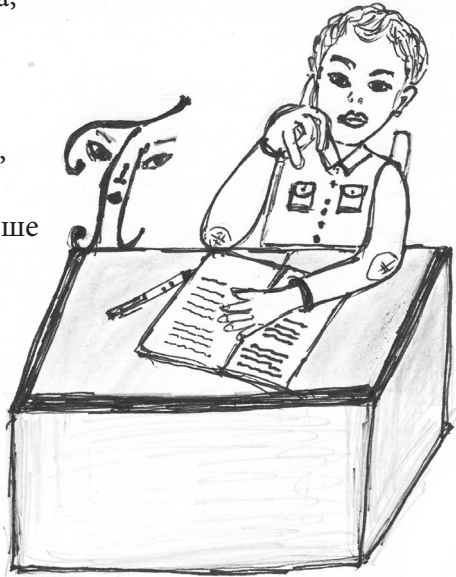
(Деветинаесто П разознало њиња Пецу:, Како се њишу њесме за децу?“)

Песме за децу се пишу
од најлепших стихова и рима,
од пажљиво бираних речи
да би се допале њима.

Песник речима слика
плавет мора и неба
и шум таласа чује
и пој птица, кад треба.

Стих за стихом се ниже,
песничке слике ствара,
које постају мотиви
у очима сликара.

А када складан ритам,
залепрша у души,
за песму се музика пише
и лако се запевуши.

МИЛОЗВУЧЈЕ РЕЧИ

*(Са двадесетпōо̄ мeстiа Р њоздрав шаље, речи бира,
значај им даје.)*

Пред вратима једне баке
чух кораке тихе, лаке.

Девојчице нежне, миле
ручицама поклон скриле,
па полако закуцаше
да бакицу не уплаше.

Три јабуке једре, зреле,
спустише у руке свеле.
Баки се разведри лице:
„Миле моје девојчице!“

Брижно баку погледаше,
бојажљиво запиташе:
„Је л' Вам стварно добро није,
што Вам око сузу крије?“

„О, здрава сам, него шта бих,
само срце малко слаби,
ал' најбоље њега лечи
милозвучје ваших речи.“

Уз пољупце меке, вреле,
шест руку су мрежу сплеле.

НА СЛОВО, НА СЛОВО С...

ДВАДЕСЕТ ПРВИ век
већ другу деценију гази,
а, ево, и мене са њим,
ходим по истој стази.

Посебан задатак имам
за сву дечицу вредну,
да од речи на слово С
напишу строфу једну.

СРЕЋКО се први јавља,
стиховима се представља:
Да би се изрекла жеља највећа
уvek се користи реч СРЕЋА.

СЛОБОДА свима много значи,
к'о топло сунце што СВЕТЛОМ зрачи.
Свима је то јасно од постанка,
рекоше СЛОБОДАН и СЛОБОДАНКА.

Кад не би СИЈАЛО СУНЦЕ мило,
на земљи живота не би било.
Нашој СУНЧИЦИ веома прија
што из њеног имена СУНЦЕ СИЈА.

У чијој кући СЛОГА царује,
ту СРЦЕ пева, СМЕХ одјекује.
СЕМЕ љубави, где се посеје,
топло је и када СНЕГ завеје.

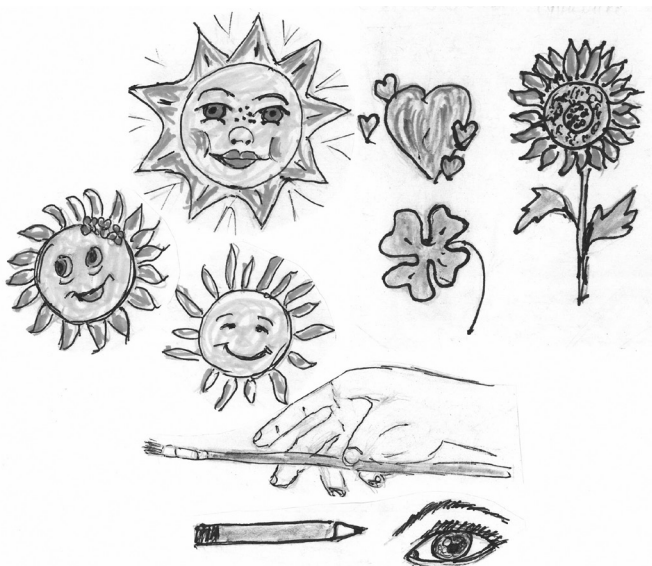

Као пахуља бела, снежна,
стихове срочи СНЕЖАНА нежна.

СПОРТ је здрав за свако људско биће,
јер развија тело и јача мишиће.
То једногласно рекоше ђаци
којима СПОРТ много значи.

Лепота станује у оку СЛИКАРА,
за сликарство треба имати дара.
Велики таленти достижу СЛАВУ
СЛАВОЉУБ и СЛАВИЦА су у праву.

Лепо је имати СНОВЕ
који кроз машту плове,
лепо је кад се САЊА,
песму заврши САЊА.

Т ТОПЛИНУ ШИРИ

У азбучном редоследу
двадесет друго ступам ја,
док бирам речи на слово Т,
напољу ТОПЛО сунце сја.

Ево, видим ТРАТИНЧИЦЕ,
по ТРАВЊАКУ извезене
у беле им фризурице
зраке сунца уплетене.

У воћњаку баке Јеле
црвене се ТРЕШЊЕ зреле,
к'о минђуше нанизане
окитиле крошњи гране.

Са ТОПОЛЕ цветне беле,
пахуље су полетеле;
к'о пролећни снег да веје,
док се ведро небо смеје.

И ТОПЛОТА и ТОПЛИНА,
око мене и у мени,
природа је оживела
па лепотом својом плени.

Ћ ШТИТИ ЋИРИЛИЦУ

Двадесет треће у азбуци,
Ћ је од рођења,
навикло је на то место,
не би да га мења.

Сачувајмо ћирилицу,
наше красно писмо,
јер без ћирилице
- то што јесмо, нисмо!

Ових дана оно је
забринутог лица,
нешто му је шапнула
мајка ћирилица.

„Свако ново време
доноси промене,
може се десити
да смене и мене.“

Да све већу превласт
латиница има,
могу да потврдим
јасним доказима.

Кад поруке пишу
с мобилних телефона,
латиница ту је битна,
користи се само она.

Празни су нам тротари,
„шета“ се по интернету,
латиница предност има
у целој свету.

Костићина В.

КАД УЧИОНИЦЕ УЋУТЕ

У малој сеоској школи
празна учионица ћути.
Не зна кога да криви,
на кога да се љути.

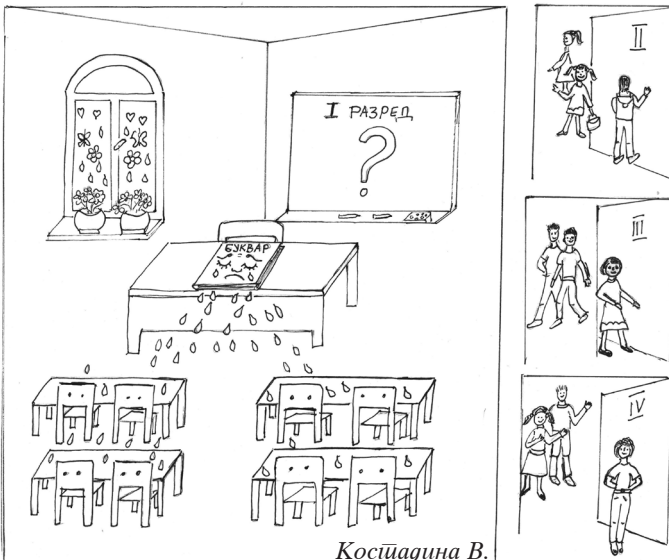
Једна је учионица празна
широм отворених врата.
За њену кваку се, ипак,
ниједан ђак не хвата.

Њих је укупно четири,
што исти кров деле,
и сваком новом септембру
посебно се веселе.

На учитељевом столу
снуждени Буквар плаче,
са двадесет четвртог места,
бунтовно У искаче.

Поново септембар стиже,
смењују се чете ђака.
Пуне се школске клупе,
али нема првака.

Тутује азбучник цели,
учионице и клупе,
тутују и школске табле
кад ђаке не окупе!

Косијагина В.

ФЕЈСБУКОВЦИ

*(Ф је двадесет̄ӣ њет̄ио ушко у азбуку, Филип̄ га њрег-
с̄ӣавља њесмом о фејсбуку.)*

Хвалио се Филип школском другу Вуку
да највише пријатеља има на фејсбуку.
Вук рачунар нема, с ким ће да се дружи?
Ко ће пријатељску руку да му пружи?

Фејсбук-пријатељи, ту нема дилеме,
само вешто краду драгоцено време.

Сурфати се може врло, врло дуго,
Често дању, а још више ноћу.
Игрице су у понуди разне.
Зар је фејсбук другар за самоћу?

На профилу откривамо тајне,
Фотке разне, фазоне и форе,
док у углу бачен ранац лежи,
да се књиге за оцене боре.

Пријатељи прави, драги друже,
први руку пруже у невољи,
радост с нама искрено поделе,
на делу се познају најбољи!

ХИЉАДУ И ЈЕДНО ИЗВИЊЕЊЕ

(X двадесет и шест, чува своје местио.)

Хиљаду и једно извињење
у срцу носим за свако дете,
ако су икад та нежна бића
ружним речима била мете.

Будало, шоњо, тупавко, стоко,
то су увреде боле дубоко
оне ожиљке на души праве,
оне се никад не забораве.

Постоје дивне, мудре речи,
којима се сваки проблем лечи,
постоје игре, постоје шале
за људе велике и за мале.

Свако ко уме децу да воли
неће чинити оно што боли.
За сјај у оку сваког детета
посејмо љубав широм света.

КОНЦЕРТ ЦВРЧАКА

Двадесет седми концерт без муке
припремило слово **Ц** из азбуке.
Била му је, каже, жеља света
да цврчка узме за диригента.

Из његове словне куће
има доста извођача,
ал' оркестар цврчака
све ће да надјача.

Певачи ће бити сви вокали:
а, е, и, о, у;
своје су тачке увежбали,
за наступ – спремни су.

Певаће Анђела, Ема и Ива
уз чаробне акорде клавира.
У дуету чућемо глас Оље и Уне
уз дрхтаве звуке контрабаса струне.

Анастасија је првак на флаути,
музику Богова са њом ћемо чути.
Михајла ће потом Цврле да најави.
На хармоници виртуоз је прави.

Гитара ће добити најтоплије звуке
када деци засвирају Давидове руке.
Вук и Сава звецкањем даваће јој ритам,
иако су бебе, концерт им је битан.

Почасни гост биће Ања,
што по целом свету свира,
виолина њена јеца
кад гудалом струне дира.

Овај концерт за публику,
Имаће чудну моћ,
све док цврчак једним ЦВРРРР..
не пожели лаку ноћ!

ЧИК ПОГОДИ!

(Двадесет и осмо ч у низу најављује крај је близу!)

Чик погоди који месец
као и ја дане броји,
а четврте године
још један присвоји?

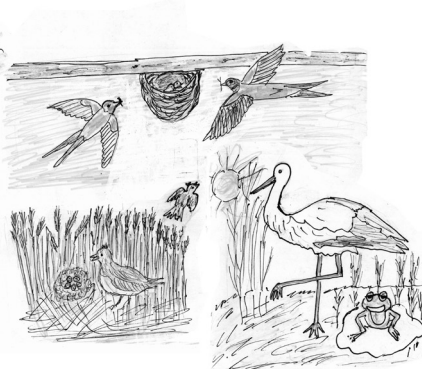
Чик погоди која птица
пролеће најави
кад под кућном стрехом
гнездашце направи?

Чик погоди када шума
најлепше забруји
и када се у њу
доселе славуји?

Чик погоди која птица
из зрелог жита пева,
испред косца крилом прхне
усред дана врела?

Чик погоди која птица
на једној нози стоји
и свака се жаба
баш ње много боји?

Чик погоди која птица,
мајушна и лепа,
сантиметра шест је дуга
од кљуна до репа?

Одпоетке: 1. фебруар, 2. наставница 3. у пролеће, 4. пева, 5. роја 6. колико

ЏУМБУС ПРАВИ СЛОВО Џ

*Џ двадесетī деветīо смело корача, удружена слова
војска су најјача.*

Џумбус прави слово Џ,
стално се нервира,
јер мало је речи
где оно доминира .

Џумбус, џезва, џабе,
џомба, џеп, џепарац,
то су турске речи,
зна сваки школарац.

У азбуци има
претпоследње место
нико га у говору
не користи често.

У Речник се настанило
још много туђица:
џемпер, џип и џин,
џем и џигерица.

Ђаци, Џафер и Џана,
желе да га утеше,
уз Вујаклијин Речник
да тај проблем реше.

Због тих чињеница,
слово Џ се брине
да га из азбуке
неко не укине.

У дебелу књигу
море речи стало,
ал' на слово Џ,
баш их је премало.

Од беса му још више
поцрвени лице,
кад схвати да су то
све саме туђице.

ШУМЕ ШУМОРЕ, О ЗДРАВЉУ ГОВОРЕ

*(Каг њрелетїиши азбуку ко крилаїи змај, слово Ш у
њој означва крај)*

Не знам кад је шума лепша,
увек нуди нове чари,
да ли када је снег завеје,
ил' кад је сунце озари?

Можда су најлепше крошње њене
у шаренилу боја јесени,
или када се птице доселе
и сва се шума зазелени.

А усред лета, кад сунце пржи,
сваки ће човек, и стар и млад,
у њен загрљај да похрли,
под густим крошњама да нађе хлад.

Кроз шуме стазе здравља воде,
оне кисеоник производе,
а кад се дубље у шуму зађе,
жедан ће бистар извор да нађе.

Шуме су велика плућа света,
где год их има, лакше се дише,
пошумити треба сваку голет,
дрвећа нека буде што више.

СЛОВО О СЛОВИМА, ВЕЛИКИМ И МАЛИМ

*Над збирком пјесама Разиџрана слова Радмиле
Зорић*

Као тридесет ђака у учионици, на великом одмору, када учитељица оде у зборницу да мало предахне, а они се разиграју и раскокодачу, тако и тридесет слова српске, ћирилске азбуке, овдје, у свом училишту, међу корицама књиге, започне враголасту игру. Или нам се само чини да је то игра, па још враголаста? Прије ће бити да она, та витичаста, љепотом и смислом заогрнута слова, хоће кроз игру да сама себе поуче и подуче, а затим и онога ко чита стихове о њиховим размишљањима и догодовштинама.

Тридесет пјесама о тридесет слова написала је Радмила Зорић. Ону почетну, уводну пјесму, прву или тридесет прву, оставимо по страни, јер она је слична дежурном наставнику који током одмора између часова пажљиво посматра шта се догађа по ходницима и на школском дворишту.

Пјесникиња је оживјела слова, дала им је особине дјеце, махом оне која тек уче знаковље наше азбуке. То значи да је и словима подарила – памет, радозналост, жељу да што више сазнају и да се, потковани знањем, изборе за мјеста којима им по природи ствари припадају.

Па кад су као дјеца, каква су та слова?

Иста као дјеца!
Шта раде?
Исто што и дјеца:
арлаучу
буне се (као мало слово а, на примјер)
вичу,
гуркају се
дуре се
ђускају
ескивирају пред ударцима
журе (а не знају куда)
загрљени пјевају
истрчавају на ходник
јурцају
кошкају се
лупају по клупама
љуте се
мангупирају се
навијају на утакмицама за своје љубимце
његују лијепо писање и изражавање
одлазе на игралишта
препиру се
рецитују пјесме омиљених пјесника
скачу до изнемоглости
трче испред својих мисли и саплићу се о њих
ћуте (само покаткад)
уче (без шале)
фејсбукују
хватају зјала
цијучу
четују на интернету
цепове пуне безвриједним ситницама
школу воле као ђаци велики одмор.

Таква су слова у стиховима Радмиле Зорић. Баш онаква каква су дјеца.

Тежак задатак пред себе је поставила пјесникиња. Попут, на примјер, француских симболиста у поезији за одрасле, прво је жељела да сваком слову подари његова значењска својства, да назначи карактеристике које битно одређују његов карактер. У оквиру те својеврсне „карактеризације ликова“, при чему не треба заборавити да у овим пјесмама слова заиста имају људске (дјечије) особине, као животиње у баснама, она изражавају осјећања (стварају ријечи којима се исказују емоције) што проистичу из њиховог бића. Тако, на примјер, љ пјева о љубави, љупкости, људскости, ж о жељама, д о дивном дјечијем небу, к кућу кући, н науку воли, ч зачикава, ш шумом шета... Слово о коме стихови говоре најчешће је и у наслову, а баш њим је начичкана пјесма која о њему збори.

Надаље, пјесникиња ненаметљиво поучава младог (малог) читаоца да свако мора знати гдје је његово мјесто и да није важно да ли си први, други или тридесети, већ какав си, како се понашаш, какав је твој задатак и како га извршаваш. У том смислу, стиховима је назначила на ком мјесту по реду се налази које слово у азбуци и на лијеп начин рекла да ту треба и да остане. При томе је користила и нека врло духовита рјешења, па је тако за слово ј, једанаесто по реду у азбуци, рекла да је двапут прво, јер се у том редном броју налазе двије јединице, а број један најчешће означава прво мјесто. Или, л је на тринаестом мјесту у азбуци, оно у себи крије лепоту и тако противријечи заблуди да је број тринаест баксузан, јер у љепоти нема ама баш нимало баксузлука!

У стиховима ових пјесама љубав је бескрајна, младост има лијепо лице, и старост је лијепа када у себи задржи младалачки дух. Пјесник стиховима ствара пјесничке слике које у очима сликара постају мотиви за ликовна дјела. Из имена дјевојчице Сунчице Сунце сија, учioniца тугује што у њој нема ђака првака. Џ се жали на туђице у нашем језику мада зна да га без њих готово и не би било у рјечнику. Кроз шуме, које су велика плућа свијета, стазе здравља воде...

Све је ту распјевано, разиграно, раздрагано, све радознано, загонетно тек толико да разгори знатижељу. И све је написано баш тако као да се извило из дјечије душе, из бића коме је књига и намијењена.

Сасвим је сигурно да ће ове пјесме илустратору понудити мноштво идеја, а на њему је да уради оне и онакве илустрације за које ће се моћи рећи да су инвентивне и функционалне и да на посебан начин надопуњавају пјесму.

Због свега што је овдје написано, збирци пјесама Разиграна слова Радмиле Зорић треба пожељети срећан пут у вртиће, забавишта, школе и библиотеке, а мамама и татама, бакама и декама припријетити да књигу не отимају из руку својим кћери и синова, унучица и унука, већ да заједно откривају њене љепоте и чари.

Разиграна слова Радмиле Зорић

Цео свој радни век песникиња Радмила Зорић провела је дружећи се са децом и учећи их словима, али и оној другој азбуци – азбуци другарства, храбрости и човечности. Отуда се одважила да деци посвети и своју трећу збирку песама под називом Разиграна слова. Кривац за ову јединствену збирку по науму била је насловна песма из претходне збирке Бунило се мало а. Наиме, ово је био песникињи повод да сваком слову азбуке посвети једну песму и тако смо добили ову књигу разиграних слова и необичне поетичке структуре.

У овом избору симболичне одреднице од тридесет слова азбуке нашле су се најлепше и најнежније речи дечјег језика. Слова су напустила књиге, букваре и читанке и започела своје животе изван клиширане стазе. Разлетела су се, распевала, пропупала и решила да улепшају овај наш свет. У том азбучнику нико није изостављен, ни в ни Вера, ни л ни Лана, ни љубав ни Љубица, ни сунце ни срце, ни топлина ни топола, ни ш ни шуме. За сваког живог створа, за сваку травку и цвет, за савете, за придеве и епитет песникиња је пронашла место под својим широким песничким сводом.

Проговорила су деца и слова, велика и мала, раширила руке да обујме читав свет и скрију га под своје заштитничке скуте. Радмила Зорић прави велики попис, велики списак ствари неопходних за једно насмејано и радознано детињство о каквом се пишу песме. А када песник то уме, све што нас окружује може постати песма. Дечји свет посебан је магнет за песнике,

јер деца су штошта чула и видела што се од одраслих и мудрих скриво. Зато је и наша песникиња изабрала да баш са њима другује, чува њихове тајне и ослушкује било њихове стварности и маште.

Једна лепа идеја открила нам је шта раде и за чим чезну и ч, и ц, и х, и ж, и њ и сва она слова којима започињу оне ретке српске речи. Низом асоцијација и једном семантичком слагалицом води нас Радмила Зорић до изворишта речи. Она им тражи корен и први корелат, налази им еквивалент и симпатију. Њена су слова сасвим персонификована реалност, могу да се грле, свађају и заљубљују.

Словом Љ се ЉУБАВ пише,
љубичица и Љубица,
заљубљени и кад ћуте,
љубав им се чита с лица.

Песникиња им је дала све људске особине како би их боље разумела и сачувала. Нека су слова заиста у опасности у нашем језику и потребна им је подршка песника. Нека су слова запостављена и неке речи заборављене, неке су се уши већ навикле на фејсбук и друге туђице, и ко ће други до песници још спомињати лепа наша имена и лепе дечје главице стављати у своје песмице.

Песникиња Радмила Зорић не заборавља да поезија треба да буде лепа и корисна. Зато је ова њена књига и едукативна и лепршава. Можда ће неко баш из ње учити своју азбуку, а то је привилегија. Њена су слова и осећајна, пуна емпатије за сеоске учioniце без ђака, за ручице које изнемоглој баки носе јабуке, за прагове родне куће и прваке што прва слова сричу. Слова су у мисији ширења човекољубља, испуњавања

жеља, давања извињења. Она поседују све наше врлине и мане: дуре се, хвале, сањају, лете, грохотом се смеју да надјачају све ружно и тужно. Од слова песникиња Радмила Зорић зида кућу сигурности, радости и среће. Ту је њен и наш заклон од зла.

Кућа је сигурност
и радост и срећа,
свако се са љубављу
родне куће сећа.

У овој тематски заокруженој збирци Радмила Зорић је сваком слову дала довољно простора да се покаже и и исказе. Као у колоплету она нам поручују шта то дечји свет држи на окупу и издваја га од остатка отуђене цивилизације.

Вероватно свој дар да се обраћа деци и пише за њих песникиња дугује свом сталном друговању са децом. Све што је од њих добила, она им кроз песму узвраћа. На тој релацији настали су ови стихови. Радмила Зорић их је сама и илустровала својим дивним цртежима.

Песме за децу се пишу
од најлепших стихова и рима,
од пажљиво бираних речи
да би се допале њима.

Срећан је онај ко сачува дете у себи и ко има децу за пријатеље. Ту радост Радмила Зорић овом својом књигом прозрених и осунчаних песама дели са нама.

ИЗРАЗИ ЗАХВАЛНОСТИ

Захваљујем се председнику Малоцрничке општине, Драгану Митићу, Општинском већу и Комисији за доделу средстава за штампање књига, што је део новца из Фонда за културу одобрен и мени у те сврхе.

Такође се захваљујем председнику УК Браничевско стишке књижевне заједнице, Милисаву Миленковићу, као и Зорки Стојановић, директорки Библиотеке „Србољуб Митић”, за помоћ и подршку.

Велико хвала и мојим рецензентима, књижевницима: Ранку Павловићу и Славици Јовановић, који су представљањем моје књиге подигли њену вредност и приближили је читаоцима.

Посебно се захваљујем Вељку Војиновићу за драгоцену помоћ у куцању текстова за моју књигу, као и мом сину Давиду, мојој Анђели и Јовани и свим драгим пријатељима који су на било који начин помогли да моја књига што пре угледа светло дана.

Наравно, хвала и Штампарии „Стојадиновић”, из Петровца на Млави и њеном вредном и савесном особљу.

С поштовањем, аутор.

САДРЖАЈ

Посвета.....	5
Теби, школо, химну појем!.....	6
Мало почетно слово о словима.....	8
Азбукин говор.....	9
а мало се побунило.....	11
Бунило се слово б	12
Весело је слово в	13
Гугутаво слово г	14
Дивно је небо дечије.....	15
Ђердан.....	16
Ех, узвикну слово е	17
Жељотека слова ж	19
Загонетно слово з	20
Игру воли слово и	21
Јавља свима слово ј	22
К за тему кућу бира.....	23
Л лепоту шири.....	24
Слово којим се љубав пише.....	25
М ладост има лепо лице.....	26
Н науку воли.....	27
Њ ушка и њушкало.....	28
Грохотом се смеје о	29
Како се пишу песме за децу?.....	31
Милозвучје речи.....	32
На слово, на слово с	33
Т топлину шири.....	35
Ђ штити ћирилицу.....	36
Кад учионице ућуте.....	37

Ф ејсбуковци.....	38
Х иљаду и једно извињење.....	39
К онцерт ц врчака.....	40
Ч ик погоди!.....	42
Џ умбус прави слово џ	43
Ш уме шуморе, о здрављу говоре.....	45

РЕЦЕНЗИЈЕ

Слово о словима, великим и малим.....	46
Разиграна слова Радмиле Зорић.....	50

Радмила Зорић
РАЗИГРАНА СЛОВА

Издавач:
Библиотека “Србољуб Митић”
Мало Црниће

За издавача:
Зорка Стојановић

Уредник:
Зорка Стојановић

Рецензенти:
Ранко Павловић
Славица Јовановић

Лектор:
Ранко Павловић

Коректор:
Вељко Војиновић

Корице и цртежи:
Радмила Зорић

Технички уредник:
Слободан Голубовић

Штампа
Штампарија **Својадиновић**
Петровац на Млави

Тираж: 400 примерака

ISBN: 978-86-87003-52-1

2016.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд